

ΔΙΗΜΕΡΙΔΑ

Ανάγκη Αναμόρφωσης Θεσμικού Πλαισίου Τεχνικών Δημοσίων Έργων – Διαφάνεια

ΔΕΥΤΕΡΗ ΗΜΕΡΑ

Τετάρτη, 29 Απριλίου 2009

5^η ΣΥΝΕΔΡΙΑ

Υλοποίηση των συμβάσεων. Επίβλεψη – Παρακολούθηση των έργων. Ευθύνες και θεσμική προστασία

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΗΣ

Χαράλαμπος Αγγέλου, Μέλος Δ.Ε ΠΕΔΜΕΔΕ

**Υλοποίηση των συμβάσεων.
Επίβλεψη – Παρακολούθηση των έργων.
Ευθύνες και θεσμική προστασία.**

**ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟΣ ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ
ΑΝΩΝΥΜΩΝ, ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΕΝΗΣ
ΕΥΘΥΝΗΣ & ΠΡΟΣΩΠΙΚΩΝ
ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ**

**Σταμάτης Σταρόπουλος
Νομικός Σύμβουλος ΣΑΤΕ**

ΔΙΗΜΕΡΙΔΑ

«Ανάγκη αναμόρφωσης θεσμικού πλαισίου τεχνικών δημοσίων έργων – Διαφάνεια»

28-29 Απριλίου 2009

Ξενοδοχείο TITANIA

2^η Ημέρα - 5^η Συνεδρία

**Υλοποίηση των συμβάσεων. Επίβλεψη – Παρακολούθηση των έργων.
Ευθύνες και θεσμική προστασία**

Ομιλητής: Σταμάτης Σταμόπουλος, Νομικός Σύμβουλος ΣΑΤΕ

Κυρίες και Κύριοι,

Σύμφωνα με πολύ πρόσφατα δημοσιεύματα του Τύπου, από έρευνες που διεξήγαγε η Ευρωπαϊκή Επιτροπή σε όλη την ευρωπαϊκή επικράτεια, οι καθυστερήσεις εξόφλησης των οφειλών του Ελληνικού Δημοσίου προς τους δικαιούχους τους είναι οι μεγαλύτερες από όλες τις ευρωπαϊκές χώρες. Το Ελληνικό Δημόσιο – με την ευρύτερη έννοια του όρου (δηλ. Δημόσιο εν στενή εννοία, Ν.Π.Δ.Δ., Ο.Τ.Α. α' & β' βαθμού, Ν.Π.Ι.Δ. που ανήκουν στον ευρύτερο δημόσιο τομέα, δημοτικές επιχειρήσεις κ.λπ.) και μ' αυτή την έννοια θα χρησιμοποιώ τον όρο, χωρίς να χρειάζεται να προβαίνω διαρκώς στην ίδια επισήμανση – κατέχει τα πρωτεία της αφερεγγυότητας έναντι των πιστωτών του. Στον αντίποδα βρίσκονται, σύμφωνα με τα ίδια δημοσιεύματα, η Σουηδία, η Νορβηγία, η Δανία και η Φινλανδία. Τα αποτελέσματα της έρευνας δεν νομίζω ότι εκπλήσσουν κανένα. Αντιθέτως, καταγράφουν αυτό που όλοι σχεδόν οι παρευρισκόμενοι γνωρίζουν από την προσωπική τους εμπειρία. Σημαντικό δείγμα πάνω στο οποίο στηρίχθηκαν τα αποτελέσματα της έρευνας αποτέλεσαν οι καθυστερήσεις κατά την εξόφληση των υποχρεώσεων του Δημοσίου προς τους αναδόχους δημοσίων έργων. Ούτε βεβαίως και αυτό εκπλήσσει. Όμως, επιβεβαιώνει τη θλιβερή πραγματικότητα που βιώνουν οι εργοληπτικές επιχειρήσεις. Δρώντας σε μία αγορά όπου υπάρχει μονοψώνιο – ο μοναδικός πελάτης των εργοληπτικών επιχειρήσεων δημοσίων έργων είναι το Δημόσιο – οι εργοληπτικές επιχειρήσεις είναι αναγκασμένες να αποδέχονται την καθυστέρηση στην εξόφληση των υποχρεώσεων και την αφερεγγυότητα του αντισυμβαλλομένου τους Δημοσίου ως φυσιολογικό τρόπο άσκησης της επιχειρηματικής τους δραστηριότητας και όχι ως αδόκητη εξαίρεση, όπως θα συνέβαινε σε κάθε ευνοούμενο επιχειρηματικό περιβάλλον.

Οι καθυστερήσεις στην εξόφληση του εργολαβικού ανταλλάγματος δεν είναι το μόνο πρόβλημα που αντιμετωπίζουν οι εργοληπτικές επιχειρήσεις κατά την εκτέλεση των δημοσίων έργων. Είναι, μάλλον, το σημαντικότερο. Υπάρχουν και άλλα, τα οποία όμως και αυτά συνεχονται λίγο ως πολύ με την αφερεγγυότητα του Δημοσίου. Θα αναφερθώ εν συντομία σε ορισμένα από αυτά (έλεγχος αναλυτικών επιμετρήσεων, επιστροφή εγγυητικών επιστολών, συμμόρφωση προς δικαστικές αποφάσεις), αφού όμως επικεντρώσω την προσοχή μου στο μείζον πρόβλημα που συνιστούν οι καθυστερήσεις στην εξόφληση του εργολαβικού ανταλλάγματος.

1. Καθυστερήσεις Πληρωμών

Ως νομικός θα αποφύγω, κατά το δυνατόν, να εστιασθώ στις αιτίες που καθιστούν το Δημόσιο αφερέγγυο. Θεωρώ πως δεν είναι δική μου αρμοδιότητα να εντοπίσω και να αναλύσω τις αιτίες αυτής της παθογένειας. Το μόνο που θα μπορούσα να πω είναι πως οι λόγοι που κατά καιρούς προβάλλονται (π.χ. έλλειψη πιστώσεων, καθυστερήσεις στις εγκρίσεις και εκταμιεύσεις των σχετικών ποσών από τις διαχειριστικές αρχές, έλλειψη συνεργασίας μεταξύ υπηρεσιών του φορέα κατασκευής ή του κυρίου του έργου και των διαχειριστικών αρχών) υπό την επιεικέστερη εκδοχή αποτελούν αφελείς προσπάθειες απόσυρσης ευθυνών και μετακύλισής τους σε άλλους ώμους, που δεν αρμόζουν σε σοβαρή δημόσια διοίκηση.

Ως νομικός, όμως, είναι υποχρέωσή μου να ενημερώσω για το νομικό πλέγμα κατοχύρωσης των αξιώσεων του αναδόχου κατά του κακοπληρωτή Δημοσίου. Το νομικό αυτό πλέγμα διακρίνεται αφενός στο θεσμικό πλαίσιο προστασίας του αναδόχου κατά τη διεκδίκηση των αξιώσεών του κατά του Δημοσίου και αφετέρου στις δικαστικές αποφάσεις που το ερμηνεύουν και το εφαρμόζουν, οι οποίες, πολλές φορές, ανοίγουν και νέους δρόμους προστασίας ή, μερικές άλλες (ευτυχώς αισθητά λιγότερες, κατά την άποψή μου) φράσσουν κάποιους άλλους.

1.1. Θεσμικό Πλαίσιο

Θα ήμουν άδικος και ανειλικρινής αν δεν αναγνώριζα ότι κατά τα τελευταία χρόνια έχουν γίνει ουσιαστικότερα βήματα βελτίωσης και ενίσχυσης του θεσμικού πλαισίου προστασίας του αναδόχου κατά τη διεκδίκηση των αξιώσεών του κατά του Δημοσίου. Τα περισσότερα από τα βήματα αυτά – ίσως και τα σημαντικότερα – έχουν γίνει υπό την πίεση και επιταγή της Ευρωπαϊκής Ένωσης, όχι, όμως, όλα. Υπάρχουν και αυτά που αποτελούν νομοθετικές πρωτοβουλίες της Ελληνικής Πολιτείας και αυτό είναι κάτι που πρέπει να αναγνωρισθεί. Ποιά είναι τα βήματα αυτά;

α) Η θέσπιση, με το ν. 3068/2002, της δυνατότητας αναγκαστικής εκτέλεσης για την ικανοποίηση χρηματικής απαίτησης με κατάσχεση

της περιουσίας του Ελληνικού Δημοσίου, των Ο.Τ.Α. και των λοιπών Ν.Π.Δ.Δ.. Το σημαντικότερο ίσως βήμα, τόσο από πλευράς ουσιαστικής κατοχύρωσης των δικαιωμάτων του ιδιώτη δανειστή του Δημοσίου, όσο και από πλευράς συμβολικής αξίας: Το Δημόσιο έπαυσε να είναι υπεράνω του νόμου στον καίριο τομέα του εξαναγκασμού του στην τήρηση των υποχρεώσεών του.

β) Η έκδοση της κοινοτικής Οδηγίας 2000/35 /ΕΚ «για την καταπολέμηση των καθυστερήσεων πληρωμών στις εμπορικές συναλλαγές» και του Π.Δ. 166/2003, δυνάμει του οποίου μεταφέρθηκε η παραπάνω Οδηγία στην εσωτερική έννομη τάξη, επέφερε δύο ουσιώδεις αλλαγές: Πρώτον θέσπιση αξιοπρεπούς επιτοκίου υπερημερίας και για τις οφειλές του Δημοσίου, ισοϋψούς με αυτό που ισχύει για τις οφειλές των ιδιωτών [το επιτόκιο υπερημερίας καθορίζεται ως εξής (4§4 του Π.Δ. 166/2003): «το ύψος του τόκου υπερημερίας που είναι υποχρεωμένος να καταβάλει ο οφειλέτης υπολογίζεται με βάση το επιτόκιο που εφαρμόζει η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα στην πιο πρόσφατη κύρια πράξη αναχρηματοδότησης, η οποία πραγματοποιείται πριν από την πρώτη ημερολογιακή ημέρα του οικείου εξαμήνου [«επιτόκιο αναφοράς»] προσαυξημένο κατά επτά εκατοστιαίες μονάδες [«περιθώριο»]]». δεύτερον, κατάργηση της υποχρέωσης όχλησης για την έναρξη της τοκοφορίας. Οι παραπάνω ρυθμίσεις καταλαμβάνουν πάντως μόνο τις συμβάσεις που υπογράφηκαν μετά την 9.8.2002, ημερομηνία έναρξης άμεσης εφαρμογής της Οδηγίας 2000/35/ΕΚ, δεδομένου ότι αυτή ήταν η καταληκτική ημερομηνία εναρμονίσεως της εθνικής νομοθεσίας προς τις διατάξεις της, το δε ελληνικό κράτος είχε παραλείψει να προβεί στην εναρμόνιση μέχρι την ημερομηνία εκείνη και όχι, όπως εσφαλμένα υποστηρίζεται από δημόσιες αρχές και δικαστικές αποφάσεις, μετά την 29.5.2003 (ημερομηνία έναρξης εφαρμογής του π.δ. 166/2003). Σφάλματα κατά την κωδικοποίηση των σχετικών διατάξεων στο άρθρο 53 του Κώδικα Δημοσίων Έργων (ν. 3669/2008).

γ) Η θέσπιση (άρθρ. 4 § 3 ν. 3481/2006) δυνατότητας απευθείας αγωγής σε περίπτωση εκκαθαρισμένων απαιτήσεων του αναδόχου κατά του κυρίου του έργου (εγκεκριμένοι λογαριασμοί), χωρίς προηγούμενη τήρηση της ενδικοφανούς προδικασίας (ένσταση & αίτηση θεραπείας). Κατά την άποψή μου, η διάταξη αυτή είναι αυθεντική ερμηνευτική, διότι η δυνατότητα απευθείας αγωγής σ' αυτές τις περιπτώσεις υπήρχε και προ της ρητής νομοθετικής πρόβλεψης και είχε μάλιστα αναγνωρισθεί με δικαστικές αποφάσεις, τόσο του Συμβουλίου της Επικρατείας όσο και διοικητικών εφετείων. Η ρητή όμως νομοθετική πρόβλεψη διέλυσε άπαξ και δια παντός οποιαδήποτε αμφισβήτηση και κατοχύρωσε ακόμη περισσότερο τις δικονομικές δυνατότητες του αναδόχου για ταχεία επιδίκαση των καθυστερούμενων λογαριασμών, χωρίς τον φόβο της απώλειας των δικαιωμάτων του λόγω συντομότητας αποσβεστικών προθεσμιών.

δ) Τέλος, μία γενικότερης εφαρμογής διάταξη, που όμως έχει ιδιαίτερη σημασία στην είσπραξη των απαιτήσεων κατά του Δημοσίου, είναι αυτή του άρθρου 24 του ν. 2915/2001, που ήρε το απόρρητο των τραπεζικών καταθέσεων έναντι όσων έχουν δικαίωμα κατάσχεσης της περιουσίας του δικαιούχου της τραπεζικής κατάθεσης. Η διάταξη αυτή διευκόλυνε σε πολύ μεγάλο βαθμό την είσπραξη χρηματικών απαιτήσεων με τη διαδικασία της αναγκαστικής εκτέλεσης, εφόσον πλέον ο δανειστής που έχει τίτλο εκτελεστό, με πολύ χαμηλό κόστος και ταχύτατα σε σχέση με τη διαδικασία πλειστηριασμών ακινήτων του οφειλέτη, εισπράττει το οφειλόμενο ποσό, με απλή ανάληψή του από τον τραπεζικό λογαριασμό του οφειλέτη.

1.2. Δικαστικές Αποφάσεις

α) Στις καινοτόμες δικαστικές αποφάσεις, που άνοιξαν τον δρόμο για την καλύτερη προστασία του αναδόχου κατά τη διεκδίκηση των αξιώσεών του κατά του κυρίου του έργου Δημοσίου, προέχουσα θέση κατέχει ασφαλώς η Α.Ε.Δ. 8/2004. Η επίλυση του ζητήματος της αυτοδίκαιης έγκρισης του υποβληθέντος προς έγκριση λογαριασμού στη διευθύνουσα υπηρεσία μετά την άπρακτη παρέλευση μηνός από την υποβολή του αποτέλεσε την απαρχή της δικαίωσης πολλών εργοληπτικών επιχειρήσεων που ταλαιπωρούνταν επί χρόνια για να εισπράξουν το εργολαβικό αντάλλαγμα που δικαιούνταν για εκτελεσθείσες εργασίες και ταυτόχρονα «στρίμωξε» όλες τις «νωχελικές» υπηρεσίες που αδιαφορούσαν για την εκπλήρωση και των πλέον στοιχειωδών καθηκόντων τους.

Πρέπει να προσθέσω στο σημείο ότι με μεταγενέστερες αποφάσεις του Συμβουλίου της Επικρατείας αλλά και διοικητικών εφετείων διευκρινίσθηκαν, προς όφελος των δικαιωμάτων του αναδόχου, ορισμένες παράμετροι του έναντι πάντων δεδικασμένου που απορρέει από την Α.Ε.Δ. 8/2004. Αναφέρω ενδεικτικά την ΣΤΕ 3615/2008, η οποία αποφάνθηκε ότι η αυτοδίκαιη έγκριση λογαριασμού μετά την άπρακτη παρέλευση μηνός από την υποβολή του είναι αυτοτελής και απολύτως ανεξάρτητη της ύπαρξης εγκεκριμένου Α.Π.Ε. για τις εργασίες που περιλαμβάνει ο λογαριασμός καθώς και της προηγούμενης έγκρισης αναλυτικών επιμετρήσεων για τις εργασίες αυτές. Εάν παρέλθει άπρακτος ο μήνας από την υποβολή του λογαριασμού, ο λογαριασμός θεωρείται αυτοδικαίως εγκεκριμένος, έστω και αν δεν υπάρχει Α.Π.Ε. ή εγκεκριμένες αναλυτικές επιμετρήσεις για τις εργασίες που έχουν τιμολογηθεί με τον λογαριασμό.

β) Αντίστοιχης τεράστιας σημασίας είναι και οι αποφάσεις του ΣΤΕ καθώς και ορισμένες διοικητικών εφετείων σχετικά με το επιτόκιο υπερημερίας. Όπως προαναφέραμε, στις συμβάσεις που έχουν υπογραφεί προ της 9.8.2002 δεν εφαρμόζεται η Οδηγία 2000/35/ΕΚ, επομένως και οι προαναφερθείσες διατάξεις της που προβλέπουν

και για τις συμβάσεις δημοσίων έργων το ίδιο επιτόκιο υπερημερίας που ισχύει για τους ιδιώτες. Κανονικά, λοιπόν, σ' αυτές τις συμβάσεις εφαρμόζεται το μειωμένο επιτόκιο υπερημερίας που προβλέπεται στην παρ. 10 του άρθρου 5 του ν. 1418/1984 (85% των εξαμηνιαίων εντόκων γραμματίων του Δημοσίου εφόσον εκδίδονται, άλλως 6%). Με σειρά αποφάσεων του το Συμβούλιο της Επικρατείας έκρινε ότι οι διατάξεις περί μειωμένου επιτοκίου υπερημερίας του Δημοσίου είναι αντισυνταγματικές και αντίθετες προς την Ευρωπαϊκή Σύμβαση για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου (ΕΣΔΑ). Οι αποφάσεις αυτές είναι αποφάσεις τμήματος (Στ'). Αναμένεται και απόφαση της Ολομέλειας. Αντιθέτως, ο Άρειος Πάγος εμμένει στην άποψή του περί νομιμότητας των σχετικών διατάξεων. Επομένως, προβλέπεται κάποια στιγμή να αχθεί το ζήτημα προς οριστική επίλυση στο Ανώτατο Ειδικό Δικαστήριο.

1.3. Βελτιώσεις Θεσμικού πλαισίου

Παρά τις σημαντικές βελτιώσεις του θεσμικού πλαισίου, μπορούν να γίνουν και άλλα βήματα στα πλαίσια της κατοχύρωσης του δικαιώματος του αναδόχου να εισπράττει άμεσα, χωρίς καθυστερήσεις το οφειλόμενο προς αυτόν εργολαβικό αντάλλαγμα από τις εργασίες που εκτέλεσε. Ορισμένες προτάσεις:

α) Κατάργηση του τέλους δικαστικού ενσήμου και των συναφών επιβαρύνσεων κατά την εκδίκαση καταψηφιστικών αγωγών. Το καταβληθέν τέλος δεν δύναται να αναζητηθεί από τον οφειλέτη κατά τη διαδικασία της αναγκαστικής εκτέλεσης, με αποτέλεσμα να προκαλείται δυσβάστακτη, άδικη και μη αναστρέψιμη οικονομική επιβάρυνση του ανυπαίτιου δανειστή. Μάλιστα, όσον αφορά τις οφειλές του Δημοσίου, η καταβολή του τέλους προσλαμβάνει στοιχεία εμπαιγμού σε βάρος του πιστωτή του Δημοσίου: Θεσπίζεται φόρος υπέρ του αφερέγγυου Δημοσίου ως προϋπόθεση της δικαστικής άσκησης των αξιώσεων των δανειστών του κατ' αυτού! Κατά την άποψή μου, οι διατάξεις περί δικαστικού ενσήμου είναι αντισυνταγματικές καθώς και αντίθετες στην κοινοτική Οδηγία 2000/35/ΕΚ, εφόσον παρεμποδίζουν την άσκηση του δικαιώματος παροχής δικαστικής προστασίας (άρθρ. 20 Συντ.) και επιπλέον δυσχεραίνουν αναίτια και αντίθετα προς το σκοπό της Οδηγίας τη διαδικασία είσπραξης των εκκαθαρισμένων απαιτήσεων του αναδόχου δημοσίου έργου κατά του κυρίου του έργου Δημοσίου.

β) Κατάργηση του τέλους απογράφου ή τροποποίηση της διαδικασίας είσπραξής του. Σε αντίθεση με το τέλος δικαστικού ενσήμου, το τέλος απογράφου αναζητείται κατά την αναγκαστική εκτέλεση. Όμως, ο επισπεύδων την αναγκαστική εκτέλεση δανειστής ανάδοχος οφείλει να το προκαταβάλει. Σε ορισμένες περιπτώσεις το τέλος είναι τόσο υψηλό, που ο δανειστής δεν μπορεί να ξεκινήσει τη διαδικασία αναγκαστικής εκτέλεσης διότι

δεν έχει χρήματα να το πληρώσει. Θεωρώ ότι και αυτό το τέλος είναι αντισυνταγματικό και αντίθετο προς την Οδηγία 2000/35/ΕΚ. Προτείνω είτε την οριστική κατάργησή του είτε την είσπραξή του απευθείας από τον οφειλέτη κατά τη διαδικασία της αναγκαστικής εκτέλεσης, κατά προνομιακή ικανοποίηση.

γ) Πρέπει να εκδοθεί εγκύκλιος του Υπουργείου Δικαιοσύνης για άμεσο προσδιορισμό σε συντομότερη δικάσιμο των καταψηφιστικών αγωγών για εγκεκριμένους λογαριασμούς ενώπιον των διοικητικών εφετείων, ώστε να τηρηθούν οι σχετικές επιταγές της Οδηγίας 2000/35/ΕΚ και του π.δ. 166/2003.¹ Το Διοικητικό Εφετείο Αθηνών πράγματι προβαίνει σ' αυτόν τον ταχύτατο προσδιορισμό, τηρώντας τις επιταγές της Οδηγίας 2000/35/ΕΚ και του π.δ. 166/2003¹ όμως, είναι το μόνο, εξ όσων γνωρίζω. Άλλα διοικητικά εφετεία προσδιορίζουν τις δικασίμους των αγωγών αυτών εντός των συνήθων προθεσμιών (δηλ. 2ετία κατ' ελάχιστο).

2. Έγκριση Αναλυτικών Επιμετρήσεων

Σημαντικός θόρυβος έχει προκληθεί τελευταία με την Εγκύκλιο 1/2009 του ΥΠΕΧΩΔΕ. Κατά την άποψή μου το πρόβλημα που έχει ανακύψει είναι ψευδοπρόβλημα ή εν πάση περιπτώσει δεν εντοπίζεται στο περιεχόμενο της Εγκυκλίου. Η Εγκύκλιος επαναλαμβάνει την ισχύουσα νομοθεσία, όπως αυτή έχει ερμηνευθεί και εφαρμοσθεί από τα δικαστήρια. Ειδικά, όσον αφορά το ζήτημα των αναλυτικών επιμετρήσεων, η Εγκύκλιος τονίζει το αυτονόητο ότι, εφόσον ο ανάδοχος υποβάλλει μαζί με τον λογαριασμό και τις αναλυτικές επιμετρήσεις προς έγκριση, η διευθύνουσα υπηρεσία θα πρέπει να αποδέχεται τον λογαριασμό μόνο εάν είναι βέβαιη ότι μπορεί να ελέγξει επιμετρήσεις και λογαριασμό εντός της μηνιαίας προθεσμίας, διαφορετικά διατρέχει τον κίνδυνο της αυτοδίκαιης έγκρισης του λογαριασμού. Ο νόμος ρητώς προβλέπει ότι ο λογαριασμός συντάσσεται βάσει των εγκεκριμένων αναλυτικών επιμετρήσεων. Αυτό είναι και εύλογο, διότι πως είναι δυνατόν να συνταχθεί και ελεγχθεί από την υπηρεσία λογαριασμός όταν δεν έχει πιστοποιηθεί από τους επιβλέποντες ότι οι εργασίες που περιλαμβάνονται στον λογαριασμό έχουν πράγματι εκτελεσθεί;

Το πρόβλημα υπάρχει, αλλά βρίσκεται αλλού: Στη διαδικασία και τις προθεσμίες ελέγχου των αναλυτικών επιμετρήσεων. Ο νόμος δεν

¹ Αναφέρει το άρθρο 7 του Π.Δ. 166/2003 τα εξής: «Οι αγωγές που αφορούν μη αμφισβητούμενες απαιτήσεις, οι οποίες εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του διατάγματος αυτού, δικάζονται κατ' εξαίρεση, στη συντομότερη, κατά το δυνατό, δικάσιμο. Η απόφαση επί των αγωγών αυτών εκδίδεται μέσα σε 90 ημέρες από την κατάθεση της αγωγής, και κηρύσσεται υποχρεωτικά προσωρινώς εκτελεστή. Στο χρονικό διάστημα των 90 ημερών δεν περιλαμβάνονται οι προθεσμίες κλήτευσης του εναγομένου και όλες γενικά οι δικονομικές προθεσμίες που μεσολαβούν έως τη συζήτηση της αγωγής, ούτε οι καθυστερήσεις που οφείλονται στον ενάγοντα δανειστή».

προβλέπει συγκεκριμένη προθεσμία εντός της οποίας οφείλει η διευθύνουσα υπηρεσία να ελέγξει τις αναλυτικές επιμετρήσεις, σε αντίθεση με την τελική επιμέτρηση, για την οποία ρητώς προβλέπεται δίμηνη προθεσμία ελέγχου, η άπρακτη παρέλευση της οποίας επιφέρει την αυτοδίκαιη έγκρισή της. Τα δικαστήρια έχουν αποφανθεί ότι ο έλεγχος των αναλυτικών επιμετρήσεων πρέπει να χωρήσει εντός ευλόγου χρόνου και έχουν προσδιορίσει τον εύλογο αυτό χρόνο σε τρεις μήνες, μετά την άπρακτη παρέλευση των οποίων επέρχεται η αυτοδίκαιη έγκριση της αναλυτικής επιμέτρησης. Οι τρεις μήνες είναι πολύ μακρύ χρονικό διάστημα και πρέπει να περιορισθεί. Νομίζω ότι ένας μήνας είναι αρκετός για την υπηρεσία να ελέγξει την αναλυτική επιμέτρηση. Αλίμονο αν δεν μπορεί μια υπηρεσία να ελέγξει μέσα σε ένα μήνα την αναλυτική επιμέτρηση που της υποβάλλει ο ανάδοχος· αυτό είναι ουσιαστικά και το κύριο έργο της διευθύνουσας υπηρεσίας και της επίβλεψης. Πρέπει όμως να υπάρξει νομοθετική τροποποίηση. Μπορεί, παράλληλα, στα πλαίσια του ισχύοντος θεσμικού πλαισίου να εκδοθεί εγκύκλιος που να συστήνει στις υπηρεσίες τον έλεγχο των αναλυτικών επιμετρήσεων εντός μηνός το αργότερο. Μία τέτοια εγκύκλιος θα μπορούσε να αποτελέσει έναυσμα και για τα δικαστήρια να συντμήσουν ακόμη περισσότερο τον χρόνο αυτοδίκαιης έγκρισης της αναλυτικής επιμέτρησης από τρεις μήνες σε ένα.

3. Επιστροφή εγγυητικών επιστολών καλής εκτέλεσης

Οι εγγυητικές επιστολές καλής εκτέλεσης επιστρέφονται στον ανάδοχο ολοσχερώς (δηλ. και ως προς το απομένον μετά τις σταδιακές απομειώσεις ποσοστό του 40% της αρχικής βασικής εγγύησης) με την οριστική παραλαβή του έργου και τη σύνταξη του τελικού λογαριασμού. Στην πράξη συχνά αυτό δεν γίνεται, γιατί οι παραλαβές καθυστερούν πολύ πέραν της παρόδου του χρόνου εγγύησης ή διενεργούνται αυτοδίκαια ή και για ποικίλους άλλους λόγους. Το πρόβλημα γεννάται από το γεγονός ότι, κατά πάγια πρακτική, οι εγγυητικές επιστολές καλής εκτέλεσης είναι αορίστου χρόνου. Επισημαίνω ότι ο νόμος δεν απαιτεί οι εγγυητικές καλής εκτέλεσης να είναι αορίστου χρόνου, αλλά παρέχει την ευχέρεια στην εκάστοτε δημοπρατούσα αρχή να καθορίσει τον χρόνο ισχύος τους στη διακήρυξη του διαγωνισμού. Οι δημοπρατούσες αρχές επιλέγουν πάντα την πλέον εύκολη και ασφαλή γι' αυτές λύση: Ζητούν οι εγγυητικές καλής εκτέλεσης να είναι αορίστου χρόνου.

Ο ΣΑΤΕ έχει επεξεργασθεί λύσεις στο πρόβλημα των εγγυητικών. Ο βασικός άξονας είναι να υπάρξει μία προεκτίμηση της συνολικής διάρκειας εκτέλεσης του έργου και να εκδίδονται εγγυητικές καλής εκτέλεσης ορισμένης διάρκειας, οι οποίες, σε περίπτωση παρατάσεων και καθυστερήσεων πέραν των προεκτιμώμενων χρονικών ορίων ολοκλήρωσης του έργου, να αντικαθίστανται με άλλες επίσης ορισμένης διάρκειας μέχρι και τη διενέργεια της οριστικής παραλαβής και την υποβολή του τελικού λογαριασμού. Εάν ο ανάδοχος αρνηθεί την αντικατάσταση της εγγυητικής επιστολής κατά τον χρόνο λήξης της,

μπορεί να κηρύσσεται έκπτωτος ή να του επιβάλλονται άλλου είδους κυρώσεις (π.χ. κατάπτωση της εγγυητικής της οποίας αρνείται την αντικατάσταση).

Με τον τρόπο αυτό θα παύσει η σημερινή κατάσταση, που ταλανίζει πλήθος εργοληπτικών επιχειρήσεων, οι οποίες, αντιμετωπίζοντας την παράνομη άρνηση των υπηρεσιών να τους επιστρέψουν τις εγγυητικές επιστολές καλής εκτέλεσης, είναι αναγκασμένες να προσφεύγουν σε μακροχρόνιους δικαστικούς αγώνες. Εν τω μεταξύ όμως, οι εγγυητικές παραμένουν εις χείρας του κυρίου του έργου και βαρύνονται ετησίως με προμήθειες, χωρίς να μπορεί να κάνει τίποτε επ' αυτού η εργοληπτική επιχείρηση, παρά μόνο να ελπίζει στη δικαστική της δικαίωση, στο απώτερο μέλλον.

4. Συμμόρφωση της Διοίκησης προς δικαστικές αποφάσεις

Το άρθρο 1 του ν. 3068/2002 αναφέρει τα εξής: «Το Δημόσιο, οι οργανισμοί τοπικής αυτοδιοίκησης και τα λοιπά νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου έχουν υποχρέωση να συμμορφώνονται χωρίς καθυστέρηση προς τις δικαστικές αποφάσεις και να προβαίνουν σε όλες τις ενέργειες που επιβάλλονται για την εκπλήρωση της υποχρέωσης αυτής και για την εκτέλεση των αποφάσεων.»

Δυστυχώς, παρά τη ρητή νομοθετική πρόβλεψη, η μη συμμόρφωση της Διοίκησης προς δικαστικές αποφάσεις είναι συχνή. Στον βαθμό που η δικαστική απόφαση επιδικάζει χρηματική απαίτηση και είναι εκτελεστή, ο ανάδοχος μπορεί να την εκτελέσει άμεσα και να εισπράξει το επιδικασθέν ποσό, μαζί με τόκους, έξοδα εκτελέσεως κ.λπ.. Όπως είπαμε και προηγουμένως, πλέον η δυνατότητα του ιδιώτη να προβεί σε αναγκαστική εκτέλεση κατά του Δημοσίου έχει κατοχυρωθεί σε ικανοποιητικό βαθμό.

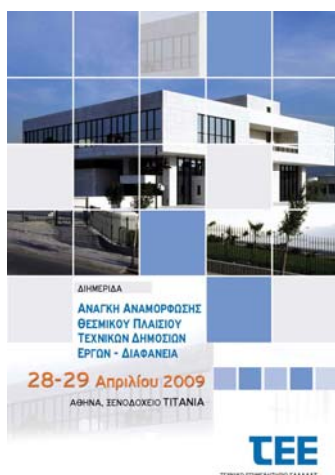
Εάν η απόφαση επιτάσσει τη Διοίκηση να προβεί σε συγκεκριμένη πράξη (π.χ. σύνταξη Α.Π.Ε. ή ΠΚΤΜΝΕ, επιστροφή εγγυητικών επιστολών κ.λπ.) και η Διοίκηση αρνείται να συμμορφωθεί, ο ανάδοχος – πέραν των άλλων νομικών δυνατοτήτων που έχει στα πλαίσια της κάθε συγκεκριμένης υπόθεσης - δύναται να προσφύγει στο κατά περίπτωση τριμελές συμβούλιο του άρθρου 2 του ν. 3068/2002, που είναι συγκροτημένο σε κάθε ανώτατο δικαστήριο της χώρας καθώς και στο Α.Ε.Δ., ώστε να κινηθεί η διαδικασία υποχρέωσης της Διοίκησης να συμμορφωθεί προς τη δικαστική απόφαση. Στα πλαίσια της διαδικασίας αυτής επιβάλλονται πρόστιμα, πειθαρχικές κυρώσεις κ.λπ..

5. Λοιπά προβλήματα

Φυσικά τα παραπάνω δεν είναι τα μόνα προβλήματα που ανακύπτουν κατά την εκτέλεση των έργων. Υπάρχουν και άλλα, ενδεχομένως εξίσου ή και περισσότερο σημαντικά. Αναφέρω ενδεικτικά το θέμα της αναθεώρησης τιμών. Η επεξεργασία ενός δικαίου συστήματος αναθεώρησης των τιμών και κυρίως η διαμόρφωση των

συντελεστών αναθεώρησης βάσει των πραγματικών στοιχείων αύξησης του κόστους, αποτελεί πάγιο αίτημα των εργοληπτικών επιχειρήσεων. Συναφές είναι και το ζήτημα της λεγόμενης «αρνητικής» αναθεώρησης. Πρέπει εξ αρχής να επισημάνω ότι η «αρνητική» αναθεώρηση είναι κατ' αρχήν νόμιμη, εφόσον προβλέπεται ρητώς στο νόμο. Αυτό όμως δεν σημαίνει κατ' ανάγκη ότι είναι και δίκαιη. Επομένως, η νομοθετική τροποποίηση του ισχύοντος θεσμικού πλαισίου, ώστε να μην εφαρμόζεται αρνητική αναθεώρηση (μέσω της πρόβλεψης ότι ο συντελεστής αναθεώρησης δεν επιτρέπεται να είναι μικρότερος της μονάδας), παρίσταται υπό τις παρούσες συνθήκες ως δίκαιο αίτημα.

Σας ευχαριστώ.

ΔΙΗΜΕΡΙΔΑ

Ανάγκη Αναμόρφωσης Θεσμικού Πλαισίου Τεχνικών Δημοσίων Έργων – Διαφάνεια

ΔΕΥΤΕΡΗ ΗΜΕΡΑ

Τετάρτη, 29 Απριλίου 2009

6^η ΣΥΝΕΔΡΙΑ

Παρατηρητήριο έργων. Η δημοσιότητα εγγύηση για διαφάνεια.

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΗΣ

Γεώργιος Βλάχος, Πρόεδρος Δ.Σ. ΣΑΤΕ

Παρατηρητήριο έργων.

Η δημοσιότητα εγγύηση για διαφάνεια.

**ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟΣ ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ
ΑΝΩΝΥΜΩΝ, ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΕΝΗΣ
ΕΥΘΥΝΗΣ & ΠΡΟΣΩΠΙΚΩΝ
ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ**

**Γεώργιος Βλάχος
Ηλεκτρολόγος Μηχανικός
Πρόεδρος Δ.Σ. ΣΑΤΕ**

Αθήνα, 29 Απριλίου 2009

ΟΜΙΛΙΑ ΤΟΥ ΠΡΟΕΔΡΟΥ ΤΟΥ ΣΑΤΕ ΓΙΩΡΓΟΥ ΒΛΑΧΟΥ

«ΠΑΡΑΤΗΡΗΤΗΡΙΟ ΕΡΓΩΝ. Η ΔΗΜΟΣΙΟΤΗΤΑ ΕΓΓΥΗΣΗ ΓΙΑ ΔΙΑΦΑΝΕΙΑ»

Κυρίες και Κύριοι,

Αγαπητοί συνάδελφοι,

Η διημερίδα που αποφασίσαμε να συνδιοργανώσουμε με το ΤΕΕ και τις άλλες εργοληπτικές οργανώσεις, καθώς και τους συνδέσμους των μελετητών, πραγματοποιείται σε μια ιδιαίτερα δύσκολη περίοδο για τον κατασκευαστικό κλάδο. Και επειδή αναφερόμαστε σε έναν κλάδο που απασχολεί 400 χιλιάδες εργαζόμενους και δημιουργεί, άμεσα και έμμεσα, το 20-25% του ΑΕΠ, ευνόητο είναι όταν αυτός αντιμετωπίζει σοβαρό πρόβλημα, να έχει πρόβλημα ολόκληρη η οικονομία της χώρας.

Θέλω να ελπίζω ότι όσα αναφέρθηκαν χτες και σήμερα κατά τις συνεδρίες που έγιναν θα οδηγήσουν στις αναγκαίες αλλαγές σε όλη την αλυσίδα της επιλογής, της μελέτης, της ανάθεσης και εκτέλεσης των έργων, που θα διασφαλίσουν τη διαφάνεια και θα προωθήσουν το στόχο για ποιοτικώς και οικονομικώς καλύτερα έργα. Ταυτόχρονα θα εξασφαλίσουν, μέσα από ξεκάθαρους όρους και προϋποθέσεις, τον συναγωνισμό σε επιχειρηματικό επίπεδο.

Ο ΣΑΤΕ, εδώ και καιρό, επιμένει στο θέμα της διαφάνειας και ειδικότερο στο θέμα της δημοσιότητας. Το θεωρεί «εκ των ων ουκ άνευ» στην κατεύθυνση εξυγίανσης και εύρυθμης λειτουργίας ενός τόσο σημαντικού τομέα της οικονομίας.

Και επιμένει επειδή – ως μέτρο – δεν κοστίζει, μπορεί να αποφασιστεί και εφαρμοστεί άμεσα και να επιτύχει δυο πολύ σημαντικούς στόχους: από τη μια να διασφαλίσει κάθε κυβέρνηση και κάθε άλλη δημόσια αρχή που αναθέτει έργα από τη σκιά των παράτυπων ή και παράνομων αποφάσεων. Από την άλλη να διαγράψει οριστικώς και αμετακλήτως τις κατηγορίες περί «νταβατζήδων» και όποιες άλλες παρεμφερείς εκτοξεύονται κατά καιρούς προς τον κατασκευαστικό κόσμο.

Η διαφάνεια – κατά την άποψή μας – εξασφαλίζεται δια της δημοσιότητας. Και η δημοσιότητα δια της πολιτικής βούλησης και μόνο. Όπως προείπα, αδαπάνως για το δημόσιο, αλλά σαφώς υπέρ του δημόσιου συμφέροντος.

Άλλωστε, η διαφάνεια αναφέρεται μονίμως στις διακηρύξεις όλων των κομμάτων, καθώς είναι ώριμη απαίτηση της κοινωνίας.

Επιπροσθέτως, είναι βέβαιο ότι θα διασφαλίσει την ομαλή εκτέλεση των δημοσίων έργων, αλλά και θα βελτιώσει την παραγωγικότητα ενός κλάδου με ιδιαίτερα βαρύνουσα σημασία στην οικονομία της χώρας.

Αξιοποιώντας τη σύγχρονη τεχνολογία, τις υφιστάμενες ηλεκτρονικές βάσεις δεδομένων και τα στοιχεία που σε μεγάλο βαθμό ήδη συλλέγονται από τις Υπηρεσίες αλλά χωρίς να γίνεται η αρχειοθέτηση και η επεξεργασία τους με ηλεκτρονικές μεθόδους είναι δυνατόν να υπηρετηθεί αμέσως ο στόχος της διαφάνειας.

Να γίνω συγκεκριμένος.

Ο ΣΑΤΕ ζητά να δημοσιοποιούνται μέσω ιστοσελίδας – προφανώς του ΥΠΕΧΩΔΕ ή του ΤΕΕ ή των Εργοληπτικών Οργανώσεων – όλα τα στοιχεία που έχουν σχέση με κάθε έργο του δημόσιου και ευρύτερου δημόσιου τομέα. Με δυο λόγια να δημοσιεύεται η πλήρης ταυτότητα του έργου, από τη φάση της μελέτης και δημοπράτησης, έως και την οριστική παραλαβή του από την αναθέτουσα αρχή.

Στο φάκελο αυτό θα καταγράφονται όλες οι ημερομηνίες, οι διεκδικητές του έργου, οι τυχόν ενστάσεις, ο ανάδοχος, τα οικονομικά στοιχεία του έργου και οι συμβάσεις, οι εκπώσεις, η χρηματοδοτική ροή, η εξόφληση λογαριασμών, η πρόοδος ή τυχόν καθυστερήσεις, οι παρατηρήσεις της υπηρεσίας, οι τυχόν συμπληρωματικές συμβάσεις και όλα τα άλλα στοιχεία, τα οποία θα συμπληρώνονται ανελλιπώς σε όλες τις φάσεις εκτέλεσης του έργου. Πρόκειται για στοιχεία που υπάρχουν – πολλά ήδη σε ηλεκτρονική μορφή, όπως π.χ. τα στοιχεία από το ΜΕΚ και το ΜΕΕΠ – δεν χρειάζεται να απασχοληθεί επιπλέον προσωπικό στις υπηρεσίες, ενώ η συγκέντρωσή τους υπό μια ενιαία ηλεκτρονική μορφή δίνει τη δυνατότητα σε οποιονδήποτε να έχει μια αυθεντική και ανά πάσα στιγμή ενημέρωση για την πορεία των έργων στη χώρα μας.

Με τον τρόπο αυτό, αφ' ενός μπορεί η κυβέρνηση, αλλά και κάθε ενδιαφερόμενος, να διαπιστώνει σε πια φάση και για ποιους λόγους «παγιδεύεται» κάθε έργο και άρα να γίνονται οι κατάλληλες νομοθετικές διορθωτικές ρυθμίσεις. Αλλά και να κρίνεται η αξιοπιστία κάθε υπηρεσίας που αναθέτει και εποπτεύει κάθε έργο, όπως, φυσικά, και η αξιοπιστία κάθε κατασκευαστή.

Μέσα από αυτή τη δημοσιότητα, σε μικρό βάθος χρόνου, θα ξεκαθαρίσει «η ήρα από το στάρι», θα περιοριστούν και εν τέλει θα εξαλειφτούν τα φαινόμενα παρατυπιών, ενώ από την άλλη όσοι αδυνατούν να φέρουν σε πέρας κάποιο έργο θα εγκαταλείψουν την αγορά υπέρ των ικανών.

Υπενθυμίζω ότι η δημοσιότητα όλων αυτών των στοιχείων προβλέπεται και από το κοινοτικό δίκαιο και από την ελληνική νομοθεσία, ενώ τα δεδομένα υφίστανται – όπως προανέφερα – και στην πλειοψηφία τους σε ηλεκτρονική μορφή. Άρα δεν χρειάζονται δαπάνες για τη δημιουργία ενός τέτοιου αρχείου ή άλλες νομοθετικές ρυθμίσεις, απλώς μια απόφαση και μια εντολή ώστε να δημιουργηθεί το ενιαίο «παρατηρητήριο έργων» που θα εξασφαλίσει την κοινή απαίτηση για διαφάνεια στον κατασκευαστικό τομέα και κλάδο.

Τονίζω:

Πρώτον, ως πρακτική προβλέπεται από τη νομοθεσία και εν μέρει εφαρμόζεται σε ότι αφορά τα συγχρηματοδοτούμενα από κοινοτικά κονδύλια έργα.

Δεύτερον, τα στοιχεία υπάρχουν, εκείνο που λείπει έως σήμερα είναι η πολιτική βούληση για να εφαρμοστεί.

Τρίτον, από ένα τέτοιο σύστημα δεν θα πρέπει να λείπει κανένα έργο του δημόσιου και ευρύτερου δημόσιου τομέα, ώστε να μην μένει καμιά σκιά για οποιοδήποτε έργο και οποιαδήποτε υπηρεσία, οργανισμό ή ανώνυμη εταιρεία του δημοσίου.

Τέταρτον, διασφαλίζει το δημόσιο συμφέρον και ταυτόχρονα γίνεται εφελκυστικό για το ξεκαθάρισμα ενός κλάδου που δέχεται διαρκώς τα τελευταία χρόνια επιθέσεις.

Πέμπτον και πολύ σημαντικό το αποδεικτικό δημοσιότητας θα πρέπει να είναι προαπαιτούμενο δικαιολογητικό για

- Την υπογραφή της σύμβασης ανάθεσης του έργου
- Την υπογραφή τυχόν συμπληρωματικών Συμβάσεων (Μεταβολή συμβατικού αντικειμένου)
- Την Παραλαβή του Έργου

Ο χρόνος καθυστέρησης της διαδικασίας ενημέρωσης του δελτίου ταυτότητας έργου είναι σίγουρο ότι θα είναι μετρήσιμος σε λεπτά της ώρας.

Στην συνέχεια παραθέτουμε υπόδειγμα Δελτίου Ταυτότητας Έργου σε αρχική μορφή το οποίο στην πορεία μπορεί να εμπλουτιστεί με πολύ περισσότερα στοιχεία.

ΔΕΛΤΙΟ ΤΑΥΤΟΤΗΤΑΣ ΕΡΓΟΥ	
Τίτλος Έργου	
Σύντομη περιγραφή τεχνικού αντικειμένου	
Κύριος του Έργου	
Φορέας Έργου	
Διευθύνουσα Υπηρεσία	
Προϊσταμένη Αρχή	
Προϋπολογισμός	
Καλούμενες κατηγορίες και τάξεις ΜΕΕΠ	
Τρόπος επιλογής Αναδόχου (N 3669)	Ανοικτή δημοπρασία (άρθρο 3 παρ. α)
	Δημοπρασία με προεπιλογή (άρθρο 3 παρ. β)
	Απευθείας Ανάθεση ή διαγωνισμός μεταξύ περιορισμένου αριθμού επιχειρήσεων (άρθρο 3 παρ. γ)
Σύστημα υποβολής προσφορών (N 3669)	Ενιαίο ποσοστό έκπτωσης (άρθρο 5)
	Επιμέρους ποσοστά έκπτωσης (άρθρο 6)
	Ελεύθερη συμπλήρωση τιμολογίου (άρθρο 7)
	Μελέτη - Κατασκευή (άρθρο 8)
	Μειοδοσία στο ποσοστό οφέλους απολ. εργασιών (άρθρο 9)
	Αξιοποίηση ακινήτων με συντιπαροχή (άρθρο 10)
	Προσφορά που περιλαμβάνει άλλα ανταλλάγματα (άρθρο 11)
	Εκτέλεση ΔΕ με το σύστημα της αντιπαροχής (άρθρο 12)
Εναλλακτικές προσφορές (άρθρο 13)	
Ημερομηνία Διαγωνισμού	
Έκπτωση	
Ενστάσεις -ΠΔ 609/85	1ο Στάδιο Ημ/νία υποβολής Ημ/νία εκδίκασης.....
	2ο Στάδιο Ημ/νία υποβολής Ημ/νία εκδίκασης.....
	3ο Στάδιο Ημ/νία υποβολής Ημ/νία εκδίκασης.....
Προσφυγές Επιτροπής άρθρου 151	Ημ/νία υποβολής Ημ/νία εκδίκασης.....
Προσφυγή στα δικαστήρια (ΣΤΕ , Πρωτοδικεία)	Ημ/νία υποβολής Ημ/νία εκδίκασης.....
Έλεγχος -Αίτηση Ανάκλησης στο Ελεγκτικό Συνέδριο	Ημ/νία υποβολής Ημ/νία εκδίκασης.....
Ημερομηνία υπογραφής σύμβασης	
Στοιχεία Αναδόχου	
Συμβατικό τίμημα	
Ποσά συμπληρωματικών συμβάσεων	1η ΣΣΕ -
	2η ΣΣΕ -
Τελικό κόστος έργου	
Συμβατικός χρόνος περαίωσης	
Πραγματικός χρόνος περαίωσης	
Ημερομηνία προσωρινής παραλαβής	
Ημερομηνία οριστικής παραλαβής	

Φυσικά τα μέτρα για διαφάνεια δεν εξαντλούνται στο Δελτίο Ταυτότητας Έργου. Μπορούν και πρέπει να επεκταθούν και σε πολλούς άλλους τομείς.

Ενδεικτικά αναφέρω ορισμένους που θεωρούμε ότι η υιοθέτηση μέτρων δημοσιότητας και διαφάνειας είναι απαραίτητη, εύκολα υλοποιήσιμη και χωρίς καμία ουσιαστική δαπάνη για το Δημόσιο:

- Εκσυγχρονισμός του Μ.Ε.ΕΠ. με στόχο πολύ σύντομα το πτυχίο και η ενημερότητα να εκδίδεται ηλεκτρονικά, κατά το πρότυπο της φορολογικής ενημερότητας.
- Δημοσιότητα των χρηματοδοτήσεων και των ταμειακών ροών για όλα τα έργα.
- Δημοσιότητα των Πρακτικών Τεχνικών Συμβουλίου Δημοσίων Έργων, κυρίως αυτών που εγκρίνουν ειδικούς όρους και ειδικά συστήματα δημοπράτησης.
- Δημοσίευση, επιτέλους, των κοστολογικών στοιχείων για τυπικά έργα (π.χ. ένας τύπος Δημοτικού Σχολείου, ένα χιλιόμετρο οδοποιίας, κλπ).

Καλούμε από το βήμα αυτό όλες τις Εργοληπτικές Οργανώσεις και το ΤΕΕ από κοινού να βοηθήσουν στη Δημοσιοποίηση των πρακτικών όλων των Οργάνων Διοίκησης που συμμετέχουν δια των εκπροσώπων τους.

Η πληροφόρηση πρέπει να γίνεται κτήμα όλων των ενδιαφερομένων και όχι να αποτελεί προνόμιο των εκπροσώπων στην άσκηση ενός ιδιαίτερα ανταγωνιστικού επαγγέλματος.

Κυρίες και Κύριοι,

Αγαπητοί συνάδελφοι,

Σας υπενθυμίζω – και μ' αυτό θα κλείσω την παρέμβασή μου – ότι ο Πρόεδρος του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους και εκ των στενών συνεργατών του υπουργού ΠΕΧΩΔΕ κ. Μητκίδης, κατά την ομιλία του σ' αυτή τη διημερίδα τόνισε, μεταξύ άλλων, ότι από τις εργοληπτικές οργανώσεις ζητούνται «να επισημαίνονται τα

προβλήματα και να προτείνουν συγκεκριμένες, ορθολογικές και υλοποιήσιμες λύσεις. Το ΥΠΕΧΩΔΕ δεν είχε, ούτε έχει εμμονές, έχει καθήκον θεμελιώδες να υλοποιεί προτάσεις δίκαιες» είπε.

Θα προσθέσω: και προτάσεις άμεσα υλοποιήσιμες που δεν απαιτούν πρόσθετες δαπάνες, αλλά αντιθέτως είναι βέβαιο ότι θα εξοικονομήσουν δαπάνες.

Πάνω απ' όλα προτάσεις που θα διαλύσουν κάθε σκιά που βαρβαίνει στον τομέα των δημοσίων έργων και αξιοποιείται σε βάρος όλων των συντελεστών τους. Υπηρεσιών και εργοληπτών.

Η διαφάνεια δεν είναι λόγος κενός περιεχομένου, μια λέξη που μπορεί να εμπεριέχεται σε διακηρύξεις και να αναπαράγεται σε λόγους. Διαφάνεια είναι η δημοσιότητα και η δημοσιότητα στον τομέα μας μπορεί να εξασφαλίσει έργα ποιοτικώς καλύτερα, οικονομικότερα, ταχύτερα στην υλοποίησή τους και προπαντός μέσα από υγιείς κανόνες συναγωνισμού.

Ο ΣΑΤΕ είναι πεισμένος για όλα αυτά και γι' αυτό θα επιμείνει στην πρότασή του. Ελπίζω να μην χρειαστεί επί μακρόν.

Σας ευχαριστώ